

พัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองควนลังหลังการยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Economic and Social Development of Khuanlang Town Municipality, Hatyai District, Songkhla Province after Upgrading from Khuanlang Sub-district Municipality

อานุกาพ ทับพรหม¹, ศุภลักษณ์ สุวรรณะชฎ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลตำบลควนลังหลังการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 เป็นต้นมาโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 24 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเทศบาลตำบลควนลังได้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองควนลัง ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงในเรื่องการผลิต การจัดการผลิต และการอุปโภคบริโภคภาครัฐได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ประชาชน จึงทำให้การประกอบอาชีพการเกษตรแบบเดิมได้เปลี่ยนมาเป็นการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ทำให้มีผลผลิตมากขึ้นและแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้รวดเร็วขึ้น มีการประกอบธุรกิจต่างๆ ให้เกิดอาชีพอื่นๆ เช่น ค้าขายรับจ้าง ประชากรได้เดินทางเข้ามาเพื่อใช้แรงงานและประกอบอาชีพอื่นๆ จึงเกิดธุรกิจต่างๆ เพิ่มขึ้น

ด้านสังคม การเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านโครงสร้าง องค์ประกอบด้านต่างๆ องค์กรในสังคม มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ ด้านประชากร ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น ,ด้านการศึกษา มีการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ด้านการบริการสาธารณสุขอุปโภคและการคมนาคม เป็นการให้บริการสาธารณะจากเทศบาลอย่างทั่วถึง

1 นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002 ประเทศไทย

2 อาจารย์ประจำ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002 ประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงในทางลบได้แก่ ปัญหามลภาวะจากสิ่งแวดล้อม ชุมชนแออัด ประชากรแฝงและโรคติดต่อ

คำสำคัญ : การยกฐานะการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ABSTRACT

The objective of this paper was to study the economic and social development of khuanlang Town Municipality, after upgrading from khuanlang Sub-District Municipality, Hatyai District, Songkhla Province from 2007 onwards. The data were collected from 24 purposive key informants. The results had shown that after upgrading from sub-district municipality to town municipality, the community had changed in the positive and negative aspects as follows:

The aspect of economy: There were changes on the production. The government had brought in technology and given the knowledge to the people. The former agricultural production had transferred its productions into new ones which had increased more income. There were lots of businesses established of both big and small ones. More careers were applied like houses to rent, restaurants, easy-shopping stores, and more public services.

The aspect of social : There were changes of structure and other developing components of organization in the society. More population moving in the community. There were changes of quality of educational institutions. Public services and transportation had been spread throughout the municipality limit.

The changes in negative form consisted of disturbed environment, crowded community, alien population and contagious disease.

Keywords: Upgrading, Economic and Social Development

บทนำ

ในปี พ.ศ.2538 สภาตำบลควนลังได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลควนลัง และต่อมาในปี พ.ศ.2546 ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลควนลัง ซึ่งรูปแบบราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ทั้ง 2 รูปแบบนั้นยังมีความเจริญด้านสังคมแบบดั้งเดิม ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย แบบชนบท ลักษณะด้านเศรษฐกิจมีการประกอบอาชีพ หารายได้ เพียงเพื่อการดำรงชีวิตเท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรแบบง่าย เลี้ยงสัตว์ ใช้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและพึงพาธรรมชาติเป็นหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งภายหลังในปี พ.ศ.2550 ด้านเศรษฐกิจมีความเติบโตรองรับจากการขยายตัวของเทศบาลนครหาดใหญ่ มีประชาชนได้เข้ามาอาศัยอยู่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวดังกล่าว จึงได้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ลักษณะเศรษฐกิจมีการนำเทคโนโลยีและมีการลงทุนสูง สามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ชัดเจนกว่าเดิมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น จำนวนประชากร การศึกษา ค่านิยม คมนาคม การสื่อสาร การสาธารณสุข และด้านบริการต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงเทศบาลเมืองควนลัง คาดว่าจะได้รับผลกระทบที่ตามมาทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ด้านบวกก็คือทำให้ประชาชนในพื้นที่มีงานทำ ไม่ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่ ทำให้ประชาชนรู้จักพัฒนาตนเอง เช่น ด้านความรู้ ทักษะ และสภาพความเป็นอยู่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพคนในชุมชนไม่ว่างงาน มีการค้าขายในพื้นที่มากขึ้น และมีการบริการด้านอื่นๆ และด้านลบภายหลังจากมีการเปลี่ยนแปลง คือ ทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดเพิ่มขึ้น มีบริษัทห้างร้าน โรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม หมู่บ้านจัดสรร ปัญหาน้ำเสีย ประชากรแฝงเข้ามาในพื้นที่นำโรคติดต่อมาในพื้นที่มากขึ้น ทำให้สภาพแวดล้อมไม่ดี เช่น โรงงานปล่อยควัน ประชากรสูดอากาศไม่บริสุทธิ์ ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้สัตว์น้ำตายและปัญหาผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่เกิดขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาความเป็นมาและความสำคัญ ตลอดจนพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองควนลัง ภายหลังจากยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลัง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลควนลัง ตลอดจนเตรียมการรองรับในการแก้ปัญหาต่างๆที่อาจตามมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองควนลังหลังการยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษา เรื่องพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองควนลังหลังการยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา คือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสังคม แนวความคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีวิวัฒนาการทางชีวภาพของชาร์ล ดาร์วิน (Charles Darwin) ลำดับขั้นของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ของ คาร์ล มาร์กซ์ รวมทั้งแนวทางห้าสายของความคิดมนุษย์ (five lines of human thought) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดของ ฮัดสมิท ในเรื่องของ สาเหตุของความมั่งคั่งและการแบ่งงานกันทำ (มารีญา หมัดอะหิิน:2551) แนวคิดของ ริคาร์โด เกี่ยวกับกระบวนการของความมั่งคั่งมาจากการสะสมทุน และแรงจูงใจให้เกิดการออมเพื่อขยายการลงทุน ตลอดจนการแข่งขันกัน เพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ ประกอบกับความเจริญเติบโตอย่างสมดุล (Balance growth theory) ที่เน้นการลงทุนขนาดใหญ่ในภาคอุตสาหกรรม (Big push) คือ โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การขนส่ง ไฟฟ้า น้ำประปา ท่าเรือ (มารีญา หมัดอะหิิน:2551) เพื่อให้ความต้องการ (อุปสงค์) และการตอบสนอง (อุปทาน) มีเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคในสังคมนั้น

ด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยใช้หลักการของทฤษฎี วิวัฒนาการ (Evolutionary theory) ที่พัฒนามาจากแนวคิดของ ชาร์ล ดาร์วิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอน หรือเปลี่ยนแปลงด้านความรู้จากสังคมแรกเริ่มไปสู่สังคมแบบอารยธรรม (Civilized Society)

ในกรณีของสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองมากขึ้น ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-10 เป็นต้นมา ทำให้จำนวนประชากรของประเทศเพิ่มมากขึ้น มีการขยายตัวของชุมชนไปสู่สังคมเมืองก่อให้เกิดกลุ่มอาชีพใหม่ในสังคมไทย ได้แก่ กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มนิสิตนักศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ในการศึกษา คือเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจาก “ผู้ให้ข้อมูลหลัก” ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการบริหารงานของเทศบาลเมืองควนลังหลังยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลัง รวมทั้งสิ้นจำนวน 25 คน ประกอบด้วยนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง 1 คน รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง 3 คน เลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควนลัง 2 คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองควน

ลั้ง 1 คน และสมาชิกสภาเทศบาลเมืองควนลั้งอีก 18 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 1 กันยายน – 30 กันยายน พ.ศ.2556 โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นสัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลทางเอกสารต่างๆ จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่างๆ ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุและผล ซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในรูปเชิงพรรณนา นำไปสู่คำตอบในการศึกษาและสรุปตีความตามหลักวิชาการประกอบการเขียนรายงาน เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ของเทศบาลเมืองควนลั้งหลังการยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลั้ง

ผลการวิจัย

วิเคราะห์ศึกษาข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสามารถอธิบาย ได้ดังนี้

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของเทศบาลเมืองควนลั้ง ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งในด้านโครงสร้าง องค์ประกอบด้านต่าง ๆ โดยองค์กรในสังคมได้มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้กลไกด้านต่าง ๆ ที่ประกอบอยู่ในสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชากรในเทศบาลเมืองควนลั้งเป็นอันมาก

ด้านประชากร แต่เดิมประชากรในเขตเทศบาลเมืองควนลั้งจะมีจำนวนไม่มาก และอยู่อย่างกระจัดกระจาย แต่ปัจจุบันได้มีประชากรเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ จากที่ประชากรกลุ่มต่างๆ หลังไหลเข้ามาในพื้นที่มากขึ้นซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อีกมากมาย

ด้านการศึกษา จากในอดีต ประชากรส่วนใหญ่ยังมีระดับการศึกษาต่ำ คือประชากรส่วนใหญ่จะจบการศึกษาภาคบังคับ ระดับประถมศึกษาแต่ปัจจุบันสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาของประชาชนที่เคยอยู่เดิม เริ่มมองเห็นคุณค่าของการศึกษาว่าผู้ที่มีการศึกษาเท่านั้น ที่จะสามารถต่อสู้ในสังคมของการแข่งขันในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้สังเกตได้จากปัจจุบันนี้ แทบทุกครัวเรือนมีการส่งเสริมให้บุตรหลานของตนเรียนในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งได้มีการพัฒนาทางด้านการศึกษา และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองควนลั้ง ให้มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในตัวเมืองหาดใหญ่อีกด้วย

ด้านการบริการสาธารณูปโภคบริโภค และการคมนาคมปัจจุบันในเขตเทศบาลเมืองควนลั้งมีบริการสาธารณูปโภคต่างๆ แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งน้ำประปา ไฟฟ้า การสื่อสารและบริการสาธารณะประโยชน์ต่างๆ เช่นทางด้านการแพทย์ มีสถานีอนามัย และการให้บริการ

จากเทศบาลอย่างทั่วถึง การติดต่อสื่อสารทั่วถึง และมีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบายมีถนนที่ได้มาตรฐานเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการนำแนวทางไปปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองควนลังหลังการยกฐานะจากเทศบาลตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผลการศึกษาพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลเมืองควนลังหลังการยกฐานะขึ้นจากเทศบาลตำบลควนลังนี้อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาพื้นที่ตำบล และชุมชนให้มีความเหมาะสมและพัฒนาขึ้นในด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยจะช่วยให้เข้าใจถึงพัฒนาการสภาพปัญหา ตลอดจนสาเหตุของปัญหาที่มีอยู่ในตำบล รวมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่โครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในตำบลควนลังในโอกาสต่อไป

2. งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับตำบลควนลังและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตำบลในลักษณะเดียวกัน รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อคนในตำบลในด้านคุณค่าของประวัติศาสตร์ตำบลในการอนุรักษ์และหรือฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรม รวมทั้งสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้อยู่คู่กับอนุชนรุ่นหลังต่อไป

3. รัฐควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลของตนทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมในโอกาสต่อไป รวมทั้งเป็นตัวอย่างให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการยกฐานะขึ้นเช่นกัน

สรุป

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการอภิปรายผลจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

พัฒนาการทางเศรษฐกิจ

เดิมประชากรส่วนใหญ่ของเทศบาลเมืองควนลังจะประกอบอาชีพทางการเกษตร กสิกรรมและเลี้ยงสัตว์แบบเรียบง่าย อาศัยปัจจัยตามธรรมชาติ เช่น การปลูกพืชตามฤดูกาล การใช้วิธีการแปรรูปผลิตภัณฑ์แบบดั้งเดิมใช้เครื่องมือในการผลิตและรูปแบบดั้งเดิมซึ่งผลผลิตที่ได้เพียงพอการบริโภคเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากสภาพของระบบเศรษฐกิจในอดีต ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินชีวิตของประชากร ในอดีตที่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมนั้น เป็นเพราะในอดีตประชาชนยังขาดความรู้และเทคโนโลยี ที่จะมาช่วยเพิ่มและแปรรูปผลผลิตให้มีปริมาณมากพอที่จะจำหน่าย ประชาชนจึงประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อการยังชีพเท่านั้น

ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองส่วนท้องถิ่นหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลเมืองควนลัง ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในเขตเทศบาลเมืองควนลังไปด้วย กล่าวคือ ภาครัฐได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ มีการให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ประชาชน จึงทำให้รูปแบบการประกอบอาชีพการเกษตรแบบเดิมได้เปลี่ยนมาเป็นการผลิตที่จริงจังใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ทำให้มีผลผลิตมากขึ้นที่จะส่งขายและแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น มีการมองหาตลาดเพื่อจะขายผลผลิตทางการเกษตรของตนที่ผลิตได้ในปริมาณที่มากขึ้นนั่นเอง ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปัจจุบันได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองควนลัง เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2550 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นเทศบาลเมืองควนลัง ประกาศ ณ วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2550 ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อมีการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบลควนลังและเป็นเทศบาลเมืองควนลัง ภาครัฐจึงมีศักยภาพในการพัฒนามากขึ้น สามารถเข้ามาให้ความรู้และนำเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตมาใช้ ทำให้ประชาชนจึงมีผลผลิตมากเพียงพอที่จะส่งขายและแปรรูปผลิตภัณฑ์ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น จึงมีการมองหาตลาดเพื่อที่จะจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่ตนผลิตได้ ส่งผลให้จากเดิมที่ประชาชนประกอบอาชีพการเกษตรแบบดั้งเดิม มาเป็นการผลิตที่จริงจัง อาทิเช่นด้านประชากรของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองควนลัง พบว่าในปี 2554 เทศบาลเมืองควนลัง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 40,336 คน แยกเป็นชาย 19,063คน และหญิง 21,273 คน โดยมีจำนวนหลังคาเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 18,015 หลังคาเรือนและมีประชากรแฝงอีกมาก, ด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ประกอบด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ โรงเรียนตั้งแต่ระดับก่อนวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ทั้งสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อให้บริการทางด้านวิชาการแก่ประชาชนทั้งในเขตพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง เป็นต้น

ผลผลิตทางการเกษตรที่เกษตรกรสามารถผลิตได้ในปริมาณมาก บวกกับความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และด้านคมนาคม กระตุ้นให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการลงทุนประกอบธุรกิจต่าง ๆ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซึ่งนอกจากนักลงทุนภายในจังหวัดแล้ว ยังมีนักธุรกิจจากต่างถิ่น เข้ามาประกอบกิจการ ส่งผลให้เศรษฐกิจของตำบลพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดธุรกิจแขนงต่าง ๆ ทั้งบริษัท ห้างร้าน ตามมาก่อให้เกิดอาชีพอื่น ๆ เช่น ค้าขาย รับจ้าง บริการ เป็นต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของตำบลควนลังนั้น มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก

สภาพภูมิประเทศเหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืช มีความพร้อมในฐานะเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งความพร้อมในด้านสาธารณูปโภค จึงเป็นตัวกระตุ้นให้มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและการลงทุนในธุรกิจอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สร้างงาน สร้างอาชีพ ให้แก่ประชาชนเพิ่มขึ้นนั่นเอง

ปัจจุบันเทศบาลเมืองควนลังจึงเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ มีประชากรจากหลากหลายพื้นที่ที่เดินทางเข้ามาเพื่อรับจ้างใช้แรงงานและประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งจากการที่ประชากรหลังไหลเข้ามาอาศัยมากขึ้น จึงเกิดธุรกิจบ้านเช่า หมู่บ้านจัดสรร ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ และงานด้านบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าตำบลควนลังเป็นพื้นที่ ที่มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ซึ่งศักยภาพเหล่านี้เองส่งผลให้ตำบลควนลังมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ดึงดูดให้ประชาชนในหลายพื้นที่เข้ามารับจ้างใช้แรงงานและประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ตำบลควนลังเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญของอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งสามารถยกตัวอย่างประกอบการขยายตัวด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลให้รายได้ที่เพิ่มขึ้นของเทศบาลเมืองควนลัง

พัฒนาการทางสังคม

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของตำบลควนลัง จะมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชากรในตำบลควนลังเท่าใดนัก รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป ช้า ๆ และสม่ำเสมอ จากสังคมแบบชนบท เริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมือง ซึ่งมีผลมาจากการปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางเทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมนี้สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านลักษณะด้านการปกครองที่เคยมีการปกครองแบบองค์การบริหารส่วนตำบลควนลัง ปัจจุบันได้ยกฐานะขึ้นมาเป็นเทศบาลเมืองควนลัง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของตำบลควนลัง ที่มีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไปนั้น ทำให้ไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงชีวิต ของประชาชนในตำบลควนลังเท่าใดนัก ประชาชนในตำบลควนลัง จึงไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับอดุลย์ ต้นประยูร (2539:156) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นการเปลี่ยนแปลงของระบบความสัมพันธ์ของสมาชิก และการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้าง และส่วนประกอบของสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ และสม่ำเสมอ จะไม่มีผลกระทบต่อชีวิตของสมาชิกใน

สังคมมากนัก แต่หากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ได้

ปัจจุบันได้มีประชากรเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ จากที่ประชากรกลุ่มต่าง ๆ หลังไหลเข้ามาในพื้นที่มากขึ้นซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้ามาในพื้นที่ มีการพัฒนาด้านการเรียน และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองควนลังให้คุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ในตัวเมืองหาดใหญ่ ประชาชนจึงมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น มีบริการสาธารณสุขูปโภค ต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งน้ำประปา ไฟฟ้า การสื่อสาร และบริการสาธารณสุขประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ทางด้านการแพทย์ มีสถานเอนามัย และ บริการจากเทศบาลอย่างทั่วถึง การติดต่อสื่อสารทั่วถึง และมีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย มีถนนที่ได้มาตรฐานเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมด้านความเจริญทางเศรษฐกิจ และจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ผจจจิตต์ อธิคมนันทา (2543 : 90) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเปลี่ยนแปลงของประชากร การติดต่อกันทางวัฒนธรรมและการต้องการสิ่งใหม่ที่มีความจำเป็น เช่น การสาธารณสุข สาธารณูปโภค การศึกษา เป็นต้น ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

กล่าวโดยสรุป เทศบาลเมืองควนลังมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในด้าน ต่าง ๆ เช่น ด้านการปกครอง ด้านประชากร ด้านการศึกษา ด้านการบริการ สาธารณูปโภคและการคมนาคม การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปในทางที่ก้าวหน้า อย่างช้า ๆ และ สม่่าเสมอ มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

- จำนง อติวัฒนสิทธิ์. (2543). *สังคมวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ผจจจิตต์ อธิคมนันทา . (2543) . *การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร.
- มารีญา หมัดอะหิณ. (2551). *พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของตำบลควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หลังการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลเมืองควนลัง*. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อดุลย์ ดันประยูร . (2539). *สังคมวิทยาการศึกษา*. โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์. กรุงเทพมหานคร.